

Nositelia ceny Holubyho pamätná medaila za rok 2018

Prof. Viera Viktorovna Protopopova, DrSc.

Narodila sa 2. marca 1933 v Charkove (Ukrajina) v rodine lekárov. Po maturite nastúpila na Univerzitu Tarasa G. Ševčenka v Kyjeve, kde študovala špecializáciu botanika v rokoch 1952–1957. Po skončení vysokoškolského štúdia pracovala najskôr v Botanickej záhrade univerzity a po roku nastúpila ako asistentka na Oddelenie systematiky a flóry cievnatých rastlín na Botanický ústav M. G. Cholodnoho, Ukrajinskej akadémie vied v Kyjeve. Tu v r. 1968 obhájila titul Kandidát biologických vied (CSc.) s prácou „Nepôvodné druhy lesných stepí a stepí Ukrajiny“, ktorú v r. 1973 publikovala v monografii s rovnakým názvom. V r. 1989 obhájila Doktorát biologických vied (DrSc.) s prácou „Synantropná flóra Ukrajiny a cesty jej šírenia“. Výsledky tejto práce uverejnila ako knižnú publikáciu v r. 1991.

Na Botanickom ústave pracuje 60 rokov. Vedecká činnosť tejto skromnej, nenápadnej vedkyne je veľmi bohatá. Publikovala viac ako 200 vedeckých prác doma i v zahraničí a niekoľko monografií. Venovala sa taxonomickým otázkam pôvodných i nepôvodných druhov Ukrajiny a východnej Európy. Je špecialistkou na čeľaď *Orchidaceae*. Do Flóry Ukrajiny spracovala skupiny *Polypodiophyta*, *Lycopodiophyta* a *Equisetophyta*, čeľade *Amaranthaceae*, *Chenopodiaceae*, *Oxalidaceae* a viacero rodov čeľade *Asteraceae*. Kus práce odvieďla pri spracovávaní ohrozených druhov pre dielo Červená kniha Ukrajiny. Je zakladateľkou výskumu synantropnej botaniky na Ukrajine a špecialistkou na nepôvodné druhy a rastlinné invázie. Vychovala množstvo diplomantov a doktorandov.

Profesorka V. V. Protopopova má dlhoročné kontakty so slovenskými synantropistami, ktorých začiatky siahajú do r. 1973, kedy sa konalo medzinárodné sympóziu Synantropná flóra a vegetácia v Bratislave. Synantropných sympózií sa pravidelne aktívne zúčastňovala a rovnako bola, resp. je, pravidelnou účastníčkou medzinárodných konferencií „Synantropná flóra a vegetácia sídel“. Od r. 2013 až doteraz spolupracuje na spoločnom slovensko-ukrajinskom projekte, zameranom na synantropnú vegetáciu a invázne rastliny. Je až neuveriteľné, že v 85 rokoch chodí s nami po teréne, zbiera a večer do neskorej noci určuje a zakladá rastliny.

Prof. V. V. Protopopova je čestným členom Ukrajinskej botanickej spoločnosti, Laureátom ceny Národnej akadémie vied Ukrajiny M. G. Cholodnoho (1997) a Laureátom štátnej ceny Ukrajiny (2016). V súčasnosti pracuje ako vedúca výskumná pracovníčka na Botanickom ústave v Kyjeve a od marca 2017 aj ako profesorka na Katedre biológie a chémie na Zakarpatskom maďarskom ústave Františka Rákocziho II. v Berehove. Holubyho pamätná medaila jej bola udelená za rozvoj synantropnej botaniky a dlhoročnú ukrajinsko-slovenskú spoluprácu.

MARICA ZALIBEROVÁ
(Foto: J. Májeková)